

ЗМІСТ

Contra spem spero!.....	1
Зоряне небо.....	3
Конвалія.....	6
Напровесні.....	8
Contra spem spero!.....	9
«Коли втомлюся я життям щоденним...».....	11
Мій шлях.....	13
В'язень.....	15
Співець.....	18
Розбита чарка.....	21
Сосна.....	22
«Якщо прийде журба...».....	23
Сафо.....	24
До мого фортепіано.....	25
Досвітні огні.....	27
В магазині квіток.....	29
Надія.....	32
Сльози-перли.....	33
«Сторононько рідна! коханий мій краю!».....	34
«Україно! плачу слізьми над тобою...».....	35
«Всі наші сльози тугою палкою...».....	36
Сон.....	37
Сон літньої ночі.....	40
Сонет.....	42
На роковини Шевченка.....	43
Скрізь плач, і стогін, і ридання... ..	45
До природи.....	46
Вечірня година.....	47
На давній мотив.....	50
Пісня.....	53
У путь.....	54
Остання пісня Марії Стюарт.....	56
Do (Гімн. Grave).....	58
Re (Пісня. Briosio).....	59
Mi (Колискова. Arpeggio).....	60
Fa (Сонет).....	62
Sol (Rondeau).....	63
La (Nocturno).....	64

Si (Settina).....	66
Подорож до моря.....	67
«Прощай, Волинь...»	68
«Далі, все далі!»	69
«Красо України, Подолля!»	70
«Сонечко встало, прокинулось ясне...»	72
«Велике місто. Будинки високі...»	73
«Далі, далі від душного міста!».....	74
«Ой високо сонце в яснім небі стало...».....	76
«Вже сонечко в море сіда...»	79
«Кінець подорожі...»	80
Кримські спогади	81
Заспів	82
Тиша морська	83
Грай, моя пісню!	85
Безсонна ніч.....	86
На човні	88
Негода.....	91
Мердвен.....	93
Байдари	94
Татарочка	95
Бахчисарай.....	96
Бахчисарайський дворець.....	97
Бахчисарайська гробниця.....	98
Надсонова домівка в Ялті.....	99
В дитячому крузі	101
«На зеленому горбочку...»	102
«Літо краснее минуло...»	103
«Мамо, їде вже зима...»	105
«Тішся, дитино, поки ще маленька...»	107
Веснянка	109
Поза збірками.....	111
Вишеньки	112
Питання.....	113
Відповідь	114
На мотив з Міцкевича.....	115
Леся Українка (біографія)	116

Леся Українка

Contra spem spero!

Вибрані поезії

Київ, 2020

УДК 82-1
Л50

Л50 **Леся Українка. Contra spem spero!** Вибрані поезії : збірка віршів. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 124 с.

ISBN 978-617-7939-36-7

© Леся Українка, 2020

© Видавничий дім «Кондор», 2020

Зоряне небо

* * *

Зорі, очі весняної ночі!
Зорі, темряви погляди ясні!
То лагідні, як очі дівочі,
То палкії, мов світла прекрасні.

Одна зірка палає, мов племінь,
Білі хмари круг неї, мов гори,
Не до нас посила вона промінь,
Вона дивиться в інші простори...

Інша зіронька личко ховає
В покривало прозорее срібне,
Соромливо на діл поглядає,
Сипле блідеє проміння дрібне.

Ти, прекрасна вечірняя зоре!
Урочисто й лагідно ти сяєш,
Ти на людське не дивишся горе,
Тільки щастя й кохання ти знаєш.

Як горить і мигтить інша зірка!
Сріблом міниться іскра чудесна...
Он зоря покотилась, – то гірка

Докотилась сльозина небесна.
Так, сльозина то впала. То плаче
Небо зорями-слізьми над нами.
Як тремтить теє світло! Неначе
Промовля до нас небо вогнями.

Горда, ясна, огнистая мова!
Ллється промінням річ та велична!
Та ми прагнем лиш людського слова,
І німа для нас книга одвічна...

* * *

Есть у мене одна
Розпачлива, сумна,
Одинокая зірка ясная;
Сеї ж ночі дарма
Її кличу, — нема!
Я стою у журбі самотная.
І шукаю вгорі
Я тієї зорі:
«Ох, зійди, моя зірко лагідна!»
Але зорі мені
Шлють проміння сумні:
«Не шукай її, дівчино бідна!»

* * *

Моя любя зоря ронить в серце мені,
Наче сльози, проміння тремтяче,
Рвуть серденько моє ті проміння страшні...
Ох, чого моя зіронька плаче!

* * *

Я сьогодні в тузі, в горі,
Мов у тяжкім сні, —
Отруїли ясні зорі
Серденько мені.

* * *

В небі місяць зіходить смутний,
Поміж хмарами вид свій ховає,
Його промінь червоний, сумний
Поза хмарами світить-палає.

Мов пожежа на небі горить,
Землю ж темнії тіні вкривають,
Ледве промінь прорветься на мить,
Знову хмари, мов дим, застилають.

Крізь темноту самотно зорить
Одинокая зірка ясная,
Її промінь так гордо горить,
Не страшна їй темнота нічна!

Гордий промінь в тієї зорі,
Та в нім туга палає огниста,
І сіяє та зірка вгорі,
Мов велика сльоза промениста.

Чи над людьми та зірка сумна
Променистими слізьми ридає?
Чи того, що самотна вона
По безмірнім просторі блукає?..

Конвалія

Росла в гаю конвалія
Під дубом високим,
Захищалась від негоди
Під віттям широким.

Та недовго навтішалась
Конвалія біла, —
І їй рука чоловіча
Віку вкоротила.

Ой понесли конвалію
У високу залу,
Понесла її з собою
Панночка до балу.

Ой на балі веселая
Музиченька грає,
Конвалії та музика
Бідне серце крав.

То ж панночка в веселому
Вальсі закрутилась,
А в конвалії головка
Пов'яла, схилилась.

Промовила конвалія:
«Прощай, гаю милий!
І ти, дубе мій високий,
Друже мій єдиний!»

Та й замовкла. Байдужою
Панночка рукою
Тую квіточку зів'ялу
Кинула додолу.

Може, й тобі, моя паяно.
Колись доведеться
Згадать тую конвалію,
Як щастя минеться.

Недовго й ти, моя панно,
Будеш утішатись
Та по балах у веселих
Таночках звиватись.

Може, колись оцей милий,
Що так любить дуже,
Тебе, квіточку зів'ялу,
Залишить байдуже!..

[Волинь, 30/X 1884]

Напровесні

Не дивуйтесь, що квітом прекрасним
Розцвілася дівчина несміла, –
Так під промінням сонечка ясным
Розцвітає первісточка біла.

Не дивуйтесь, що думи глибокі
Будять речі та сльози пекучі, –
Так напровесні дзвінкі потоки
Прудко, гучно збігають із кручі.

Не дивуйтесь, що серце так рв'яно,
Щиро прагне і волі, і діла, –
Чули ви, як напровесні рано
Жайворонкова пісня бриніла?..

Contra spem spero!

** Без надії сподіваюсь! (Лат.)*

Гетьте, думи, ви хмари осінні!
То ж тепера весна золота!
Чи то так у жалю, в голосінні
Проминуть молодії літа?

Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть, думи сумні!

Я на вбогім сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі.

І від сліз тих гарячих розтане
Та кора льодовая, міцна,
Може, квіти зійдуть — і настане
Ще й для мене весела весна.

Я на гору круту крем'яную
Буду камінь важкий підіймать
І, несучи вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать.

В довгу, темную нічку невидну
Не стулю ні на хвильку очей —
Все шукатиму зірку провідну,
Ясну владарку темних ночей.

Так! я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! Геть, думи сумні!

[2 травня 1890 р.]